

31. Borbás János /Veszprém/ visszaemlékezése.

32. Veress D. Csaba idézett mű MHK 1944–1945. II.k. 1085. p.

33. Gerbovics K. visszaemlékezése

34. Zákonyi Ferenc idézett mű 302-303. p.; Bus János-Szabó Péter idézett mű II.k. 377. p.

TÓTH-BENCZE TAMÁS

BALATONFÜRED BÉLYEGEKEN

Az önálló magyar postai bélyegkiadás 1871-ben vette kezdetét. Igaz, az első magyar postabélyeg terve az 1848–49-as forradalom és szabadságharc alatt elkészült, de kibocsátására már nem kerülhetett sor. Bár az 1930-as évektől megrendezett Balatoni Sporthét, majd később a Nemzetközi Balatoni Sporthét, valamint a téli balatoni jégnapok is jó témát kínáltak, és sport témájú bélyegek elég szép számban kerültek kibocsátásra a Balaton, mint bélyegmotívum csak 1947-ben jelent

meg a „Repülő I.”, 8 darabos légiposta sor 7., 3 Ft-os címletű példányán. Ezen a tihanyi félsziget látható az apátsággal, Füred felől. Az első balatoni bélyeget egyben az első füredi vonatkozásúnak is tekinthetjük. Azóta nagyon sok bélyegen jelent meg a tó

– 1959-ben adták ki a 9 bélyegből álló, első balatoni bélyegsort –, valamint a balatoni települések is szép számmal szerepeltek a magyar posta kiadásában, hogy mást ne említsék: a Siófok fürdő 100 éves jubileumára kiadott 3 darabból álló bélyegsort 1963-ban bocsátotta ki a posta. Tekintve, hogy ezek bemutatása – terjedelmi okok miatt – meghaladja a folyóiratban való közlésük lehetőségét, most csak a füredi bélyegek bemutatására kerül sor. (A Balatonnak, mint bélyegmotívumnak bemutatása megérdemelne akár egy könyvet is. Ebben a témában László Zoltán, a füredi vízmű nyugalmazott üzemvezetője is végzett kutatást.)

Amennyiben a füredi vonatkozású bélyegeket tágabban értelmezzük, akkor 1925-ig kell visszamenni, amikor Jókai Mór születésének 100. jubileuma alkalmából a Magyar Királyi Posta 3 darabos bélyegsort bocsátott ki, 1000, 2000 és 2500 koronás névértékű címletekben. (Félreértések elkerülése végett: nem a posta volt ennyire drága, hanem az infláció volt magas, a következő évben

vezették be a pengőt.) Viszont ebben az esetben ugyanazok a terjedelmi problémák merülnének fel, mint a Balaton motívummal kapcsolatban: ha Jókait felvesszük a listára, akkor nem hagyhatjuk ki a Kossuthra, Bemre, Széchenyire, Eötvös Lorándra, Csokonaira emlékező bélyegeket sem. Legutóbb 2007 februárjában Balatonfüred város első díszpolgáráról, Ferencsik Jánosról jelent meg bélyeg és díszboríték.

Marad hát az a megoldás, hogy csak a szorosan füredi kötődésű bélyegeket vesszük sorra.

Így akkor elsőnek tekinthető a már említett 1947-es 26x38 milliméteres, fehér alapon zöld színezésű 3 Ft-os címletű, fogazott szélű darab.

1953-ban a 7 darabos „Üdülők” sor 5., 38x27 milliméteres, 70 filléres címletű, fogazott példányán a szívkörház látható, fehér alapon vöröses nyomással. A felirata: „Balatonfüred gyógyfürdő”

1955-ben a 20 darabos „Munka” sor 11.,

39x27 milliméteres, 1 Ft-os címletű, fogazott példányán fehér alapon kék nyomással, egy légkialapácsot tartó munkás látható, háttérben egy vitorlással. Véleményem szerint a kép a füredi hajógyárra való utalásnak tekinthető.

Az 1959-es „Balaton” sor 8., 33x45 milliméteres, 1 Ft 70 filléres címletű, fogazott példányán sárgás alapon barnás nyomással egy balatoni vitorlás yacht mellett a füredi kikötő „Halász” szobra látható. (A bélyegábrázolás Czigliényi Ádám munkája.)

Szintén 1959-ben a közlekedési múzeumot bemutató 8

darabos sor 6., 49x27 milliméteres, 2 Ft-os címletű, fogazott példányán fehér alapon zöldes háttérrel, a Füreden 1846-ban vízre bocsátott, Kisfaludy gőzhajót ábrázoló bélyeg jelent meg.

Ezt követően, több mint három évtizedes szünet után, 1996-ban jelent meg füredi bélyeg. A balatoni gőzhajózás megindulásának 150. évfordulója alkalmából 46x26 milliméteres, 17 Ft-os címletű, fogazott bélyeget bocsátottak ki a Kisfaludy gőzhajó ábrázolásával, háttérben a Balatonnal és a tihanyi apátsággal. A grafika Varga Pál alkotása. Az ebből az alkalomból kibocsátott díszborítékon a füredi kikötő, valamint a fürdőtelep látható a gőzhajóval. Ugyanabban az évben Balatonfüred

várossá nyilvánításának 25. évfordulója tiszteletére a városi önkormányzat és a posta díszborítékot hozott forgalomba. Az ünnepségek ideje alatt bélyeggel és alkalmi bélyegzővel ellátva árusították a jubileum alkalmából rendezett várostörténeti kiállítás helyszínén, az egykori Bagolyvárban, ahol alkalmi postakirendeltséget állítottak fel. A borítékon Füred legismertebb épületei, szobrai láthatóak. (A grafika Pálffy Károly, Füreden élő festőművész alkotása.) A bélyegzőn egy vitorlást és a kikötőben álló, Füred jelképévé is vált szobrot ábrázolták. (Díszborítékot 1971-ben, a városá nyilvánítás alkalmából is kibocsátottak, ezen a közház látható.)

Forrás:

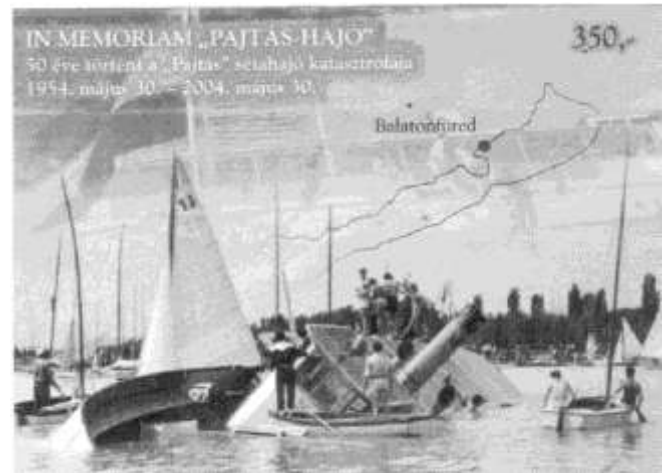
A szerző bélyeggyűjteménye

Magyar bélyegek árjegyzéke. 2005.

Utoljára 2000-ben jelentetett meg füredi bélyeget a posta. 2000. május 25-én a Széchenyi Ferenc Kertészeti Szakképző Iskolában berendezett alkalmi postahivatalban a 2 darabos „Magyar Borvidékek IV.” sor 1. példányát, a 46x32 milliméteres, 29 Ft-os címletű, fogazott bélyeget (Varga Pál tervezte), amely a füred-csopaki borvidéket népszerűsítette. Felirata: „Nemes Olaszrizling Bakonyi K[ároly] Balatonfüred-Csopak”. A bélyegképen a szőlőfűrt mellett a Gombás-kúria és az 1695-ös füredi falupecsét látható.

Bár a Magyar Posta füredi bélyeget azóta nem bocsátott ki, bélyeggel kapcsolatos esemény azért történt: 1999. augusztus 7–31. között bélyegkiállítást rendeztek Füreden. A kiállítás anyagát dr. Csizmazia Darab József gyűjteményéből állították össze. 2004-ben a Pajtás

gőzhajó füredi tragédiájának 50. évfordulóján a Nők a Balatonért Egyesület 350 Ft-os címletű, fogazás nélküli emlékblokkot jelentetett meg. 2005. május 25-én a Széchenyi Ferenc Kertészeti Szakképző Iskolában a „Magyar borvidékek VI.” bélyegsor bemutatóját tartották meg. A bemutatót részt vett dr. Csizmazia Darab József, füredi születésű, a fővárosban élő, nemzetközileg is elismert szőlőnemesítő, számos igen kedvelt szőlőfajta kikísérletezője. A bélyegekhez a szakszerű leírást is ő fogalmazta meg.